

שידוכים - 'מדריך לשדכן'

'מצהלות חתנים'

פרשת השבוע: בפרשת השבוע אנו לומדים על הקטורת שמכפרת על עון לשון הרע, אחרי מיתת המלינים על ה' בעקבות בליעת קרח ועדתו, והאריך בזה החפץ חיים בספרו **שמירת הלשון** (חלק ב פרק כ).

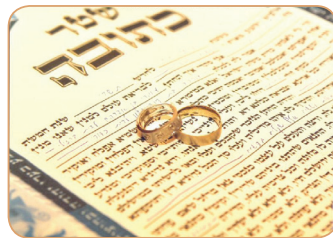
1. לשון הרע לתועלת בשידוכים

תקציר: בגיליונות האחרונים עסקנו בנושא 'שמירת הלשון בשידוכים' משלשה חלקים שונים: גיליון 220 'מדריך למשיב', גיליון 221 'מדריך לשאל'. בגיליון הנוכחי 222 'מדריך לשדכן' נברר את פרטי ההלכות הנוגעות לשדכן, כאשר מציע שידוך, מה עליו לדעת בכדי לא להיכשל באיסור לשון הרע, ולא לייעץ עצה שאינה הוגנת, ולגרס נזקים.

ג' דרגות: כבר הוזכר בגיליונות הקודמים, שיש שלוש דרגות ב'לשון הרע לתועלת'. חסרון עצום: אם יש למדובר חסרון עצום, שלא היו עושים את השידוך אילו היו יודעים, חובה לגלות אפילו שלא נשאל על כך. חסרון קטן: אם יש למדובר חסרון קטן שבאמת אינו מפריע, ימנע מלספר ויתחמק מלענות אפילו כששואלו. חסרון ממוצע: אם יש לו חסרון ממוצע שאינו חסרון גמור, ויש בני אדם שעלול להפריע להם, יספר רק אם נשאל, ואם לא נשאל אינו צריך לגלות.

2. הוראות השדכן

דרגות החסרון: אם יש למדובר חסרון שגם אדם אחר חייב לגלות (חסרון עצום גם כשלא נשאל, חסרון ממוצע כשנשאל), ברור שגם השדכן אסור לו לקדם את השידוך בהעלמת החיסרון, שהרי חייב לגלות את החיסרון - בכפוף לתנאי ההיתר של לשון הרע לתועלת.

אם יש למדובר חסרון שאינו צריך לגלות לפי כללי לשון הרע לתועלת (חסרון קטן גם כשנשאל, חסרון ממוצע כשלא נשאל, חסרון עצום כשאין את תנאי ההיתר), כתב החפץ חיים (ציוורים ציור

משיב כהלכה

במדור זה מופיע שאלה שבועית בנושא הגיליון הבא, התשובות הנכונות ישולבו במידת האפשר בגיליון הקרוב, כל מי ששולח תשובה מובחרת על השאלה נכנס להגרלה!

(הגרלה על דעת רבני המכון)

הפרס השבוע: סט 'ג' כרכים) חפץ חיים שמירת הלשון אהבת חסד עם ביאור 'ארחות חיים'

שאלה: דיבר לשון הרע על חבירו, ופייסו בבקשת מחילה, האם חוזר אליו זכויותיו או לא? ואם חוזר, מדוע שימחל, הרי מפסיד זכויות עצומות, ומקבל עבירותיו?

כתב בחובת הלבבות (שער הכניעה סוף פרק ז), שאם מדבר לשון הרע על חבירו, זכויותיו עוברים לחבירו, וחובותיו של המדובר עוברים אליו.

וכעת השאלה, האם כשמוחל על עלבונו חוזר הכל למקומו, או לא. והרי כתב החובת הלבבות שהחסידי שלח דורות לחבירו, על כך שדיבר לשון הרע וזיכהו בזכויותיו, ואם חוזר על ידי מחילה, הרי בסוף ימחל ונמצא שלא הרויח כלום.

תשובות ניתן להעביר עד יום ראשון הקרוב בערב (תשובה שתייע אחריו יום ראשון תכנס להגרלה הבאה), בצירוף פרטי המשיב (שם, טלפון, מקום לימוד) באחת האפשרויות הבאות:

- בקו 'הילכתא' טלפון 02-5377085 - שלוחה 4
- בעמדות 'נדרים פלוס' ו'קהילות', קופת 'עומק הפשוט'
- בחדר 'קול הלשון', 'ישיבת מיר ירושלים', תיבת 'עומק הפשוט'
- במקס מספר 6507823-1532
- במייל 5047867@gmail.com

שם הזוכה בהגרלת גיליון 221 על סט 'ג' כרכים חפץ חיים שמירת הלשון אהבת חסד עם ביאור 'ארחות חיים' הבחור החשוב כמר אריה רוזנקרנץ הי"ו ישיבת 'מדרש יחיאל' ביתר עילית

המדור השבוע נתרם על ידי הר"ח רבי יעקב גליין שליט"א ברכתנו שבזכות התורה יצליח בכל מעשה ידיו

לתרומות והנצחות

שייג עכשיו 02-5377085

שלוחה 8

זכות הופעת הגיליון לעילוי נשמת איש תם וישר ירא אלקים הביא צרי ומרפא לחולי ישראל מוה"ר טלי סקוצ'ילס זצ"ל
בן הרב אברהם זצ"ל חתן 'בילחט"א הרב אברהם לייב וקסברג שליט"א הובא למנוחת עולמים בארץ הקודש יום רביעי ט' סיון תשע"ט ת.נ.צ.ב.ה.

כפשוטו, הן הבעלי דברים כעוורים הם בגשתם אל הענין שהרי את העיקר לא ביחינו.

3. העלמת חסרונות

מותר להעלים: במקרים מסוימים אין איסור אונאה, כמבואר בגמ' (בימות דף מה.) על אחד שאביו היה גוי ואמו יהודיה, וכשכא לפני רבי יהודה, יעץ לו שילך ויסתתר במקום שלא מכירים אותו, כדי שאנשיו יסכימו להשיא אותו עם בתם. והוכיח מזה הגר"ר **יעקב ישראל קנייבסקי זצ"ל** (קהילות יעקב יבמות סימן מד) שאין בכך איסור גניבת דעת, כי בדיעבד אחרי הנישואין, אינם רוצים לבטל את המקח ולהתגרש, כיון שהם כבר קשורים זה לזה וקשה להם הגירושין, ולכן בכל מקום שבדיעבד לא ירצה לבטל את המקח אפילו שיש בו מום, אינו נחשב גניבת דעת בכך שלא סיפר את המומים מראש.

אסור להעלים: מייחד הרבה אחרונים נחלקו על הראיה, וכפי שכתב הגר"ר **אליעזר יהודה וולדנברג זצ"ל** (צ"ץ אליעזר חלק ז' תשובה מט) לחלוק על הקהילות יעקב, וסובר שיש בכך איסור אונאה, ולכן מביא בשם הגרש"ז **אויערבאך זצ"ל**.

גם הגר"ר **יוסף אלישיב זצ"ל** (קובץ תשובות חלק ד סימן קיט, מידע לשידוכים עמוד קלד הערה 126) דחה את הראיה של הקהילות יעקב מהגמ' ביבמות, כי שם היה מחלוקת בהלכה, ולרב יהודה היה ברור שהחולקים עליו טועים בבבב, ולכן אין בזה משום אונאה, אבל כאשר למדורב יש פגם שהוא להלכה בשו"ע שני דעות חלוקות האם פסול לבוא בקהל, אם אינו מודיע יש בזה משום אונאה, ואפילו למדורב עצמו אסור להסתיר פגם רציני שיש לו. וכן דחה הגר"ר **ניסים קרליץ שליט"א** הראיה מהגמ' ביבמות, ששם רק עמי ארצות סבורים שיש בזה חסרון, אבל בחסרון אמיתי חובה לגלות. וכתב לפי זה נפק"מ, בבטיה רפואית שלדעת הרופאים אין בזה בעיה, לא צריך לספר, ורק אם יש באמת בעיה רפואית צריך לספר.

ודעת הגר"ר **ישראל יעקב פישר זצ"ל** (אבן ישראל חלק ט סימן לקד) שאסור להעלים כי זה נחשב רמאות ואסור לגנוב דעת הבריות. וראה **בתשובות והנהגות** (חלק א סימן תתעט) פירוט סוגי המחלות שצריך לספר, ואיזה מחלות אפשר להסתיר שאינו מפריע לחיים.

לשיטה זו שאסור להעלים, יש שכתבו שהכלל לדעת איזה מום צריך לגלות, כל שמחמת החיסרון היו חוזרים בהם אחרי סגירת השידוך. ולדעת הגר"ר **ישראל גואלמן שליט"א** מום כזה שהיו מבטלים את ההצעה אחרי שהחליטו שרוצים להשתדך, נחשב אונאה.

4. זמם ההודער

למרות שצריך לספר את החסרון, אין חיוב לגלות מיד, ומומלץ לגלות בהמשך לפני סגירת השידוך. וכפי שהשיב הגר"ר **משה פינשטיין זצ"ל** (אגרות משה א"ח חלק ד סימן קיח) לגבי בחורה שעברה איסוריה ועשתה תשובה גלמה, שלא תספר על כך בפגישה הראשונה, כאשר עדיין לא בטוח שהמדובר מעוניין בשידוך הזה, ורק אחרי שתדע שהוא מעוניין בה, היא צריכה לספר לו כך. וכן הורה הגר"ר **שמואל הלוי ואגור זצ"ל** (שו"ת שבט הלוי חלק ו סימן רה) לגבי בת שנפלו השערות ולובשת פאה נכרית ולדעת הרופאים אין לה בעיה רפואית, שצריך לגלות, ואפשר ליעץ שלא תגלה בפעם ראשון ושיני, עד שאולי ירצה בה, רק אח"כ תגלה לו לפני קשרי השידוכין.

אך הורה הגר"ר **יוסף שלום אלישיב זצ"ל** (ציוני הלכה נישואין עמודים שלב שלה, ארחות חיים על חפץ חיים ציורים אות כח) שצריך להעריך האם כשהצד השני ישמע על

שני אות ג), שגם באופן שמצד דיני רכילות אסור לגלות את החיסרון של המדובר, מכל מקום בשדכן אסור להציע ולקדם שידוך בהעלמת החיסרון, שהרי מקדם שידוך לא מתאים. והמבחן בזה - אילו היה הדבר נוגע לעצמו, היה מתרחק מהשידוך מנוצל, אסור גמור ליעץ לחבירו. ויש אנשים שמחמת נגיעתם נכשלים בזה, שחמוד ממון מעבירים על לאו דאורייתא.

[כל אדם מפריע לו משהו אחר, ומסתמא כוונת החפץ חיים, שיחשוב השדכן אילו הוא היה במקומו של הצד השני בשידוך, האם היה מעוניין שיקדמו את השידוך במצב כזה, או לא, אבל לא צריך לספר כל חסרון קטן, שאם השדכן יספר כל פגם קטן איך יוכל לעשות שידוכים, הרי אין אדם מושלם בעולם].

ואם סתם החסרון עובר בכמה איסורים, וכדלהלן.

א. לפני עוב: כתב החפץ חיים (ציורים), וכן כותב הגר"ר **מאיר אריק זצ"ל** (שו"ת אמרי יושר חלק ב סימן קיד אות ח), שהמייצע על שידוך ומכסה חסרון שאילו ידע עליו לא היה מסכים לשידוך, עובר על איסור **לִפְנֵי עֵבֶר** לא תתן מִקְשָׁל (ויקרא פרק י, ו פסוק יד). וכפי שדרשו **בספרא** (קדושים פרשה ב סוף פרק ג) 'אל תתן לו עצה שאינה הוגנת לו'.

ב. ארור משגה עוב: איסור נוסף בחפץ חיים (ציורים) (פתיחה ארורים באר מים חיים אות ב), שהמייצע לחבירו עצה שאינה הוגנת עובר על הנאמר **בפסוק** (דברים פרק כז פסוק יח) **אָרוּר מִשָּׁגֶה עֵבֶר בְּדַבָּר**, ופירושו **בספרא** (קדושים פרשת ב יד), וכן הוא **בספר החינוך** (מצוה רלב), ובפירושו **רש"י** (שם) שהכוונה על הסומא בדבר ומשיאו עצה רעה.

ג. לא תעמוד: איסור נוסף מבואר בחפץ חיים (ציורים) ציור שלישי אות ו) שאם יודע חיסרון שיש במדובר ולא מספר עליו, עובר על **הפסוק** (ויקרא פרק יט פסוק טז) לא תעמד על דם רעה.

ד. ולא תוננו: כאשר מסייע לדבר הגורם צער לחבירו, עובר על **הפסוק** (ויקרא פרק כה פסוק יז) ולא תוננו איש את עמיתו, וכפי שכתב בספר **משכנות יעקב** (ח"מ סימן ט) (נט) בשם **האבן עזרא** שהתורה כתבה ולא תוננו בלשון רבים משום שהאיסור נאמר על כל המסייעים באונאה.

ה. גניבת דעת: מבואר **ברמב"ם** (הלכות מכירה פרק יח הלכה א) אסור לרמות את בני אדם במקח וממכר או לגנוב את דעתם, היה יודע שיש בממכרו מום יודיעו ללוקח, ואפילו לגנוב דעת הבריות בדברים אסור, והוא בכלל הלאו של **לא תגבוי** (ויקרא פרק יט פסוק יא) כמבאר **בסמ"ג** (לאוין קנה).

ו. ואהבת לרעך כמוך: עוד מבטל מצות עשה של **וְאָהַבְתָּ לְרֵעֶךָ כְּמוֹךָ** (ויקרא יט יח), וכפי שכתב הגר"ר **אליהו אליעזר דסלר זצ"ל** במכתב ששיגר להגר"ר **שלמה וולבה זצ"ל** (ספר הזכרון לבעל המכתב מאליהו חלק א עמוד זז) במענה לבקשתו שיציע שידוך מסוים, וענה לו לדעתי אי אפשר להציע ענין טרם שהמזיע מרגיש שהוא מכיר את שניהם היטב מאד, וברור לו עד כמה שיכול לברר כי שניהם מתאימים זה לזה את ביראת שמים והן במידות והן בכוחות הנפש והשכל, והן מצד חינוכם והשקפותיהם, והן מצד סביבתם קרוביהם וידידיהם באופן שלפי מיטב הבנתו יחליט שקרוב לודאי יצלו כי אלה השנים יהיו מאושרים לכל חייהם.

לדבר ולשדך בלי ידיעה כזו, שממע לי וזהו היפך ואהבת לרעך כמוך כמוך מוש, והרי אדם יקעוס ויטרעם אם יציעו לו ענין בלי ידיעה אלא כסומא בארובה, וכל שכן שהרי יש בזה מגדר גרמא בנזקין ולפני עור לא תתן מכשול

ויש משפחות שמעוניינים דווקא בכזה בחור כי הוא יותר מתאים למדוברת. והכל לפי הענין.

זהירות: וכתב בספר **משפטי השלום** (עמוד רסה), שעל השדכנים להיזהר לא לדבר סתם דברים שאינם לתועלת, ומה שכתב מסייעים לשידוכים, אינו היתר להחליף מידע בין השדכנים, כי כל דיבור ודיבור שאין בו תנאי היתר 'לשון הרע לתועלת' הוא עון חמור ביותר, וכל שכן כאשר אין בו תועלת כלל, הוא עון פלילי.

6. מי יותר טוב?

בגיליון 220 'שידוכים - מדריך למברר' במדור 'משיב כהלכה' נשאלה שאלה; כאשר מבררים על שידוך, האם מותר למברר לשאול, 'מי יותר טוב בשבילי, בחור פלוני או אלמוני', כאשר אין לו צד לקחת את השני לחתן?

יתכן שהגדון תלוי בגדר ההיתר לדבר 'לשון הרע לתועלת', האם תועלת דוקא של המדובר בעצמו, או אפילו כשאין תועלת ישירה למדובר, אלא מספיק שכלל הדיבור הוא לתועלת ואינו נחשב לשון הרע, שאינו דיבור של גנאי, (ושני השאלות בגליון 220 ובגליון 221 קשור לאותו יסוד, האם צריך תועלת ישירה או שמספיק תועלת עקיפה). בין התשובות הרבות שהתקבלו במערכת, הובאו שתי דעות עיקריות.

בעצם הדבר שצריך תועלת ישירה, מצינו **בחפץ חיים** (כלל א סעיף 1) שאסור לדבר לשון הרע אף שאינו מתכוון לגנות, אלא כדי שלא יפסיד ממונו ופרנסתו, הרי שיש ספק. בגדר 'לתועלת' מה שמדבר לשון הרע כדי לא להפסיד.

הטוב מביניהם: אם שואל על שני בחורים, ורוצה לקחת את הטוב מהשניים, מותר לשאול מי יותר טוב בשבילי, כפי שכתב **הג"ר חיים גרוס זצ"ל** (נעימת החיים עמוד סה) בשם **עלים לתרופה**, שאם שואלים על שתי הצעות מה חשוב יותר מותר לו לומר איזה שידוך חשוב יותר, כיון שהוא בכלל ההיתר של 'לשון הרע לתועלת'.

מאידך בספר **שיקת אי"ל** (שידוכים עמוד שנ) שאין לענות על השאלה מי יותר מתאים למשרה או לשידוך, ורק כאשר שואלים על אדם אחד יש לענות. וכן דעת **הג"ר מנחם מנדל הכהן שפרן שליט"א** לאסור.

השוואה: באופן שאין לו צד לקחת את השני, והוא שואל עליו רק כדי להשוות את המראשון. וזוהי בספר **ביום שידובר** (עמוד ק), שאסור להשוות בין שתי הצעות שידוך לומר מי מביניהם יותר ראוי ומי פחות.

טעם המבטוי, ביאר **הג"ר יהודה דוב רוטנר שליט"א** שאינו בכלל ההיתר של 'לשון הרע לתועלת', כיון שאין לו צד לקחת את השני כחתן, ואם כן התועלת היא רק לצורך הבירור על הבחור הראשון, והרי אם היו שואלים אותו רק על הבחור הפחות ראוי, ודאי שהיה אסור לו לספר פגותו. וכן יש לחוש שיבוא לספר פגותו כדי להשוות ביניהם, כמו שאסור לשבח במקום שעלול לספר מתוך כך פגותו.

וראוי להשיב לשואל, כי 'לכל אחד יש מעלות משלו, ואי אפשר לדמות אחד לשני, וכן מצד שהרבה פעמים ההשוואה לא מגדירה מספיק את המדובר, ועלול להתפרש מהתשובה דבר שלא נכון במציאות ונחשב 'הגדלת העוולה'. ומה שטענו לאסור מצד איסור מתכבד בקלון בחיבור, נראה שאין לאסור משום כך, כיון שלא הוא מתכבד מכך אלא אדם אחר.

טעם נוסף לאיסור, כתב **הג"ר בצלאל גנצרסקי שליט"א** (מרפא לשון חלק ו עמוד 47) במד' 'הגדלת העוולה' כי יתכן שהוא באמת יותר טוב, ורק ביחס לשני שהוא מאד מוצלח

החיסרון הזה הוא יסכים להמשיך את השידוך, כי אם הצד השני לא יתירצה בחיסרון הזה, הרי זה דברים בטלים, ולא מרויחים שום דבר בהסתרה, אדרבה יהיה יותר גרוע אם אחרי שיפגשו יורידו את ההצעה. ומביאים בשם **הג"ר שלמה זלמן אויערבאך זצ"ל** (ארחות חיים על חפץ חיים ציורים אות כח) שאין לחכות לשלב האחרון, אלא להודיע לפני כן, והכל לפי הענין.

ויתכן לפי האמור, שגם לשדכן יותן איסור להציע הצעה שיש בה חיסרון אם יש התאמה ואינו פגום, ורק בשלב מתקדם, עליו לדאוג שהצד השני ידע אודות החיסרון.

5. למה הורדתם את ההצעה?

בגיליון 221 'שידוכים - מדריך למברר' במדור 'משיב כהלכה' נשאלה שאלה: האם מותר לשדכן לחקור אצל הצדדים, מדוע החליטו להוריד את ההצעה, כדי לדעת מה כן מתאים להם, או שאסור שאינו בכלל היתר 'תועלת'?

הגבלת ההיתר: הצעת שידוך שצד אחד אינו מעוניין להתקדם, אם עדיין לא החליט סופית לדחות את ההצעה, ויש סיכוי שהשדכן יוכל להועיל ולקדם, הורה **הג"ר ניסים קרליץ שליט"א** (חוט שני לשון הרע עמוד שגא), וכדברים אלו כתב **הג"ר יצחק אייזיק סילבר שליט"א** (משפטי השלום עמודים רסד-רסה), שמותר לספר לשדכן את המחשבות שלו על הצד השני. אבל אם המדובר כבר החליט באופן מוחלט להוריד את ההצעה, אסור לספר לשדכן דברי גנאי על הצד השני שאין בזה תועלת.

וממילא אסור גם לשדכן ללחוץ על המדובר שיגלה לו את הסיבה, משום איסור 'לפני עור' שמכשילו בלשון הרע, ואפילו אם יש לשדכן מכך תועלת, בשביל לדעת איזה הצעות אחרות להציע להם, כיון שהתועלת אינה ישירה, הרי זה בכלל איסור לשון הרע, אלא צריך להשיב לשדכן בצורה כללית, ש'יש חוסר התאמה' וכדומה, בלי להסביר את הפרטים.

ולגבי הצעות נוספות, יגידו באופן כללי מה הם מחפשים, ואין היתר לפרט גנאי למדובר, בכדי להביא הצעה אחרת טובה יותר. וכן שמעתי בשם **הג"ר ישראל גנס שליט"א** שאסור לספר את החסרונות לשדכן, ורק כשיש חיסרון עצום כגון בבריאות או באמונה וכדומה, מותר לספר על כך לשדכן, שלא יכשיל אחרים בהצעה הזו.

תלוי זה החסרון: לדעת **הג"ר מנחם מנדל פוקס שליט"א** (קונטרס שאלת שלום בענין שידוכים עמוד 45) תלוי מה החיסרון, כי אם הורידו את ההצעה בגלל הבעלי חוגים, עדות וכדומה, מותר לספר לשדכן, שהיה אין בכך גנאי, וכן אם יש למדובר פגם ידוע כגון שחסר לו אצבע, מותר לומר שלא מתאים לנו החיסרון הזה'. אבל בחסרונות רגילים (אין למדן גדול, לא מעורב בחברה, אינו חכם גדול, 'טיפוס') ההוריה קשוחים, מתערבים, מבטיחים ולא מקיימים, וכדומה) לא יפרט בפני השדכן את סיבה החדייה, אלא עדיף לענות בנוסח הרגיל, כמו 'המנטאליות לא מתאימה לנו'.

לגבי מידע משמעותי (בעיה בבריאות הגוף או בריאות הנפש וכדומה) בדרך כלל המידע אינו מבורר דיו, ולכן למרות שמותר לשמוע ולחוש לתועלת, בכל זאת אין היתר להעביר את המידע לשדכן שהרי יתכן שמידע אינו מדויק, ורק כאשר ביררו לעומק ויודעים בוודאות, מותר לספר לשדכן, ויש להתייעץ עם מורה הוראה על כל מקרה לגופו.

תמיד מותר: מאידך דעת **אחד מגדולי הוראה שליט"א**, שגם אם החליטו לגמרי לדחות ההצעה, מותר לפרט לשדכן את החסרונות, כיון שיש תועלת לשדכן משמיעת הדברים. (אפילו שהתועלת אינה מיידית), כי על ידי שישמע על החיסרון שיש בצד השני, יחפש להם משפחה שלא מפריע להם החיסרון הזה, וההצעה הזו תתאים להם, שהרי לכל חיסרון יש כאלו שלא מחשיבים אותו כחיסרון, כגון בחור שלא לומד כל כך בהתמדה,

עדכוני הלכה

הוא נחשב פחות, והמדובר לא מוגדר בצורה נכונה. והעצה לך (על פי דברי החפץ חיים ציור ב), שישתמט וישיב שאינו יודע ליעיץ, כי אינו מכיר את כל הבחורים בישיבה, או יאמר שכל אחד מצוין במעלות אחרות, ואי אפשר להשוות.

מובת: יש שציידו שגם כאשר אינו מעונין בשני, מותר להשוות בין שני מדוברים למרות שאחד מהם אינו רלוונטי, וטעם ההיתר הוא, שהרי הותר לנוש' לשון הרע לתועלת', והרי גם שאלה כזו נחשבת דיבור של תועלת כיון שמועיל לו, ועוד שאינו לשון הרע לומר על פלוני שהוא יותר עילוי מאלמוני. ויכול להשיב בצורה שאינו כלל לשון הרע, כאשר אומר על אחד שהוא יותר מתאים, והשני פחות מתאים להצעה זו, אך אינו פוגע בגדולתו וערכו הרם.

יישר כח: בגיליונות האחרונים נעזרתי רבות בקונטרס הנפלא **'מידע השידוכים' להג"ר יהודה שווארץ שליט"א**, שביאר בהרחבה כל הדינים, תן לחכם ויחכם עוד.

הדרכה לבחורים...

הגאון הגדול רבי אליהו ברוך פינקל זצ"ל מראשי ישיבת מיר ירושלים, היה נושא מפעם לפעם דברי הדרכה לבחורים לקראת הגיעם לפרק 'האישי מקדש', כשהוא מייסד את דבריו סביב פרשה חיי שרה העוסקת בשידוך של יצחק ורבקה.

רבים מבני הישיבות היו באים לשמוע את דבריו המאירים, להתבסס מניחוח אמרותיו המחכימות ולהתענג על מתק לשונו, ואף הוא היה מתכוין כנגד השומעים ומפליא בפקחותו חריפותו ושינויותו לפקוח עיני התלמידים בהשקפה של תורה על הדרך הראויה לקראת פרק השידוכים.

משנתו הסדורה בפרשת השידוכים הסבוכה ובסוגיא העמומה "יש ברירה" (בירורים בשידוכים) והמסתעף בזה מופיע בהרחבה **בקונטרס השידוכים** (בספר 'משלחן רבי אליהו ברוך על התורה' סוף חלק א').

פעם כשסמר הגאון רבי אליהו ברוך זצ"ל שיעור - חיזוק ועידוד לבחורים כמבוגרים בליל שישבי בשיבת מיר על ידי ארגון "ארב"ס - אירגון רווקים בלי סיכוי, הוא שינה את שם הארגון ל-אין רווק בלי סיכוי, או אירגון רווקים בעלי סבלנות...

סיכום הגיליון:

דינים העולים

1. **שדכן:** אסור לשדכן להעלים חסרונות גדולים שיש למדובר. וגם באופן שאסור לספר לפי כללי 'לשון הרע לתועלת', מכל מקום אסור לשדכן לקדם את השידוך משום עצה שאינה הוגנת. והמבטח בזה אילו הוא היה במצב המוצע האם היה מתרחק מההצעה אסור לו לקדם.
2. **איסורים:** המציע שידוך ומכסה על החסרון, עובר על ולפני ענן לא תתן מִשְׁגָּה עֵנַן בְּדָרְךָ. לא תַעֲמֵד עַל דָּם רֵעֶךָ, ואם גורם לו צער עובר גם על ולא תונו איש את עמיתו, גם עובר על גניבת דעת.
3. **העלמת חסרונות:** חידש הקהילות יעקב שמונתו להסתיר חסרון, אם אחרי הנישואין לא יהיה סיבה לגירושין, ונחלקו עליו גדולי הפוסקים, שאסור להסתיר וחובה לספר לפני גמר השידוך. ורק בדבר שהצד השני טועה ויחשוב שהוא חסרון, ובאמת אינו חסרון מותר להסתיר.
4. **דרגת החסרון:** יש אומרים אילו היה מבטל את השידוך, ויש אומרים אפילו חסרון קטן יותר שהיו מורידים את ההצעה אחרי שהחליטו להשתדך.
5. **זמן ההודעה:** גם כשחייב לספר חסרון, אין חיוב לגלות מיד, ולפעמים אפשר לגלות רק לפני סגירת השידוך אחר שנתרצו שני הצדדים, ובמסו שלא יתרצו עדיף לגלות מיד, והכל לפי הענין.
6. **לספר לשדכן:** שידוך שלא מתקדם והשדכן מבקש לדעת מדוע, לדעת הג"ר ניסים קרליץ אם השידוך לא ירד עדיין לגמרי מותר לספר לו ואם ירד לגמרי אסור, רק יגיד שיש חוסר התאמה ביניהם. לדעת הג"ר מנחם מגדל פוקס גם אחרי שהשידוך ירד לגמרי יש אופנים שמוותר. ולדעת אחד מגדולי הוראה תמיד מותר.
7. **מי יותר טוב?** הציעו לאדם שני הצעות, מותר לשאול מי הטוב מביניהם, ויש אוסרים, אם אין לו צד לקחת את השני, אסור לשאול מי הטוב מבין שניהם, ויש שהתירו.

נושא הגליון הבא:

'המדבר לשון הרע מאבד זכויותיו'

הגיליון נועד לעזור את לב הלומדים, נא לא לסמוך על הדברים הלכה למעשה בלי לעיין במקורות

אפשרות להנצחה לע"נ, לרפ"ו, וכדומה.

ניתן לשלוח רעיונות ותיקונים, הוספות והערות, להגדיל תורה ולהאדירה.

אפשר לתרום עבור הוצאת הגליונות בעמדות הממוחשבות של 'נדריים פלוס'

'קהילות' ברחבי הארץ, תחת המדור 'קופות נוספות' לפי החיפוש: 'עומק הפשט'.

הילכתא

לדעת לחיות כהלכה

גליון שבועי

שיעורים וימי עיון

מוקד למענה הלכתי

בירורי הלכה אקטואליים

קו הילכתא

חוברות הדרכה

מוקד הילכתא 02-535-0-535

מענה אנושי

קו הילכתא

02-5377-085

ניתן להאזין לשיעורים, הודעות, עדכונים, רישום להגרות, ועוד...

5047867@gmail.com

פקס: 02-6507823